(74)

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

JAWNE

[redacted]

Egz. Nr 1

Kmdr dypl. Czesław MICHAŁOWSKI

Temat: OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA OPERACJI POWIETRZNO-MORSKICH (DESANTOWYCH) WG. POGLĄDÓW NATO

Konspekt wykładu

WARSZAWA PAŹDZIERNIK 1977

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

JAWNE

[redacted]

Egz. Nr 1

Kmdr dypl. Czesław MICHAŁOWSKI

Temat: OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA OPERACJI POWIETRZNO-MORSKICH (DESANTOWYCH) WG. POGLĄDÓW NATO

Konspekt wykładu

WARSZAWA PAŹDZIERNIK 1977

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O WP
im.gen.broni K. Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

[redacted] JAWNE

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY RW i AO

płk dypl. Marian WILIŃSKI

PRZEKLASYFIKOWANO [redacted]
Protokół Nr 12657 Egz.nr. 1
PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
podpis

Kmdr dypl. Czesław MICHAŁOWSKI

TEMAT: OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA OPERACJI POWIETRZNO-MORSKICH /DESANTOWYCH/ W/G POGLĄDÓW NATO".

Konspekt wykładu

WARSZAWA PAŹDZIERNIK 1977 r.

WSTĘP

Powietrzno-morskie operacje desantowe, zwłaszcza występujące w połączeniu /kombinowane/ zajmują specjalne, eksponowane miejsce w teorii i praktyce szkoleniowej sił zbrojnych NATO.

Szczególnego znaczenia nadaje się im w amerykańskich siłach zbrojnych, które będąc oddzielone od głównych teatrów wojny dwoma oceanami, będą musiały pokonywać je przede wszystkim w postaci wielkich konwojów wojskowych lub desantów morskich /najbliższe odległości/ oraz przerzutu wojsk i sprzętu drogą powietrzną czy w postaci desantów powietrznych.

Problemy strategicznego transportu morskiego i powietrznego są nadal przez Pentagon stawiane jako decydujące w przyszłych działaniach wojennych, nie pomija się tych problemów również w pozostałych państwach NATO. Zwłaszcza problem ruchliwości powietrznej stał się centralnym w siłach zbrojnych NATO.

Rozwinięte budownictwo morskie jako podstawowe wymaganie osiągnięcia zdolności prowadzenia morskich operacji desantowych za przykładem Stanów Zjednoczonych, realizowane jest również w innych państwach NATO, także w RFN. Zamierzając ustanowić kontrolę na M. Bałtyckim i Północnym w czasie ewentualnej wojny, bońscy specjaliści wojskowi zwracają dużą uwagę nie tylko na rozwój sił podstawowych w Bundesmarine, lecz również na rozbudowę i szkolenie sił desantowych w ramach COMBALTAP /TG 500,3 - Tactical Group - zespół operacyjno - ~~strategiczny~~ taktyczny sił desantowych. Skład : TUnit. 500.3.1 - esk. okrętów desantowych RFN, TU500.3.2 - esk. małych okrętów desantowych RFN. Całość wchodzi między innymi w /Task Force/ TF-500 - związek operacyjny uderzeniowych sił morskich NATO M. Bałtyckiego.

Dążenie do zwiększenia ruchliwości wojsk z przeniesieniem działań bojowych w trzeci wymiar - powietrzne oprócz lądu i morza towarzyszy wszystkim decyzjom dowództwa NATO,

podejmowanym w sferze organizacji wojsk /piechoty morskiej, powietrzno-desantowych, lotnictwa i sił morskich/, ich uzbrojenia i wyposażenia.

W wykładzie zostaną omówione zasadnicze zagadnienia organizacji i prowadzenia powietrzno-morskich operacji desantowych - desantów operacyjnych morskich i powietrznych, jak też kombinowanych.

1. Charakterystyka sił i środków desantowo- morskich państw NATO.

Wśród państw NATO Stany Zjednoczone dysponują najbardziej rozbudowanymi oddziałami i ZT piechoty morskiej oraz lotnictwa tej piechoty. W pozostałych państwach NATO - W.Brytanii, Holandii , Norwegii , RFN /Francja/ piechota morska zorganizowana jest w samodzielne pułki i brygady. Całość sił piechoty morskiej USA dzieli się na:

- pokładowe oddziały piechoty morskiej,bazujące stale na lotniskowcach desantowych, pływających bazach atomowych OP i innych dużych okrętach ;

- oddziały ochrony obiektów państwowych i wojsk na terytorium USA /placówek dyplomatycznych za granicą/;

- bojowe siły piechoty morskiej - oddziały i ZT wojsk naziemnych i lotnictwa, przeznaczone do morskich operacji desantowych.

Całość nosi nazwę korpusu piechoty morskiej o stanie liczebnym około 30 000 żołnierzy.

Bojowe siły piechoty morskiej składają się z:

- czterech DPM o stanie liczebnym 19000 żołnierzy każda /jedna DPM - rezerwa/.

Organizacyjnie w skład dywizji wchodzą:

-dowództwo i sztab

-trzy ppm po trzy bpm /po 8 dział bo 106 mm i 8 moźdz. 81 mm/ po cztery kpm; w każdym bpm/;

- pa /dywizjon ogólnego wsparcia - 18 hb 155 mm samob, trzy dywizjony bezpośredniego wsparcia po 18 hb 105 mm/;

- bataliony: rozpoznawczy, inżynieryjno-saperski, transportu samochodowego, medyczno-sanit., obsługi, zabezpieczenia lądowego i obsługi brzegowej;
- trzech skrzydeł lotnictwa piechoty morskiej o stanie 12000 żołnierzy i średnio 350 samolotów i śmigłowców każde. /ponad 50% bojowych/. Organizacyjnie w skład skrzydła wchodzi:
  - 2 - 4 grupy lotnicze po 3 - 4 eskadry po 12 samolotów bojowych w każdej;
  - eskadra lotnictwa rozpoznawczego;
  - grupa śmigłowców transportowo-desantowych /5-6 eskadr/;
  - eskadra lotnictwa korygującego-rozpoznawczego;
  - grupa obsługi /esk. tankowania pow. i dyżur PRK/.
- oddziały wzmocnienia piechoty morskiej :
  - cztery batalion czołgów po 79 czołgów śr. M-48A /800 l/;
  - cztery batalion czołgów pływających po 55 czołgów LYTH-6;
  - cztery batalion transporterów pływających po około 200 wozów i 700 żołnierzy;
  - cztery batalion inżynieryjno-saperskie;
  - batalion przeciwpancerny - 45 sześciolufowych dział "ONTOS" i 390 żołnierzy.

Na bazie wymienionych sił i środków piechoty morskiej mogą być czasowo tworzone związki sił desantowych w składzie:

- ekspedycyjny korpus desantowy /2 - 3 dywizje, w tym 2 DPM, 2 skrzydła lotnictwa, 1 - 2 batalion czołgów zwykłych i pływających , 1 - 2 batalion transportowych opancerzonych, batalion saperów i inne.

  Zadanie KPM - desant strategiczny lub pierwszy rzut desantu inwazyjnego. Siły 100 000 - 120000 żołnierzy;
- ekspedycyjna DPM ze skrzydłem lotnictwa może być wzmocniona 2 - 4 batalionami czołgów zwykłych, pływających, transporterów opancerzonych itp.

Zadanie DPM - samodzielny desant morski operacyjny lub operacyjno-strategiczny.

Stan - 40 000 - 45 000 żołnierzy, 350 samolotów i śmigłowców, 80 - 100 czołgów, 200 transporterów pływających oraz 200 dział i moździerzy.

- ekspedycyjna brygada desantowa w składzie: ppm, grupa lotnictwa bojowego, 1 - 2 dywizjony artylerii wzmocnienia, 1 - 2 batalionów czołgów i transporterów opancerzonych , 1 - 2 kompanie dział ppanc „ONTOS", kompania saperów itp.

Siły - około 10 000 żołnierzy.

Wzmocniony bpm liczy około 3000 żołnierzy.

Wielka Brytania dysponuje obecnie jedną brygadą piechoty morskiej, wchodzącą w skład 3 BPM, pod dowództwem piechoty morskiej /4 bpmti pal/. ~~bazującego w Wielkiej Brytanii.~~

Należy wnioskować, że w Europie 3 BPM mogłaby być użyta we współdziałaniu z BPM Holandii jako dywizja desantowa, wykonująca morską operację desantową o znaczeniu operacyjnym.

Norwegia - jedna BPM, Holandia - trzy bataliony piechoty morskiej /BPM/, Francja - zgrupowanie w składzie czterech kompanii piechoty morskiej.

Pozostałe państwa NATO, jak: RFN, Belgia, Dania, piechoty morskiej nie posiadają. Szkolą one natomiast oddziały i związki wojsk lądowych.

RFN szkoli jedną brygadę 6 DZ do działań desantowych, w szczególności na Bałtyku, dysponując odpowiednim sprzętem desantowym do jej przerzutu.

Zasadniczym sposobem wsparcia przez siły morskie NATO skrzydła północnego wojsk lądowych na `SETDW - PGA - może być wysadzenie desantu morskiego /operacyjnego/ na skrzydle lub zapleczu nadmorskiego skrzydła wojsk państw UW.

Z analizy możliwości desantowych sił zbrojnych NATO na północno i środkowoeuropejskim TDW wynika, że skład

desantu morskiego może być następujący /optymalnie/:

I rzut - do dwóch brygad zmechanizowanych
- part. lekkiej;
- 5 - 6 bpm /2 - 3 bpm z W.Brytanii i 2 - 3 bpm z Holandii/.

II rzut- do trzech brygad zmechanizowanych;
- pułk artylerii lekkiej.

Lądowanie desantu morskiego może nastąpić w 5 - 7 dniu wojny sposobem "brzeg - brzeg" z rejonu wysp brytyj - skich, SZLEZWIK - HOLSZTYNU i WYSP DUŃSKICH.

Najdogodniejsze rejony lądowania desantu morskiego na wybrzeżu PRL - KOŁOBRZEG i USTKA.

Istnieje możliwość udziału w morskich operacjach desantowych na BAŁTYKU amerykańskich środków desantowo - przeprawowych /53 małych okretów desantowych LCU - bazujących w POOL/W.Brytania/ oraz pododdziałów piechoty morskiej - jako sił szturmowych i I rzutu desantu.

W wypadku uzyskania powodzenia i zajęcia przez nasze wojska półwyspu Jutlandzkiego /wysp duńskich/, Amerykanie są w stanie wysadzić na ten półwysep strategiczno-operacyjny desant morski w sile co najmniej jednej ekspedycyjnej DPM jako pierwszy rzut, wsparty dwoma DP /w drugim rzucie/.

Do osłony , ochrony i wsparcia desantu morskiego mogą być wydzielone siły /zespoły okrętów bojowych/, do dwóch skrzydeł lotnictwa morskiego RFN, do trzech eskadr lotnictwa taktycznego DANII i do skrzydła lotnictwa taktycznego 2 PTSP. Nie wyklucza się wsparcia desantu przez lotnictwo pokładowe z 401 ~~ZLOU~~ ŁOZU Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii /1 i 2 ~~GLOU~~ LoGU/.

<u>Skład środków desantow~~ania~~ych i desantowo-przeprawowych europejskich państw NATO / na Bałt. TDW i SETDW/:</u>

- 2 lotniskowce desantowe i 2 transportowce desantowe-doki /WB/,
- 24 duże okręty desantowe /2 RFN, 22 - WB/;
- 20 średnich okrętów desantowych /4 - RFN, 2 - Norwegii, 14 - WB/;

- 24 małe okręty desantowe /22-RFN, 2 - Hol./;
- 64 kutry desantowe /50 - RFN, 14 - Hol./:

Ponadto W.Brytania ma około 40 promów /8000 pojazdów mechanicznych i do 40000 żołnierzy/; RFN - 150 promów i statków pasażerskich i do 13550 żołnierzy/; Dania - około 90 promów /około 1320 pojazdów mechanicznych i do 13550 żołnierzy/. Holandia i Norwegia dysponują również promami i statkami.

W większości państw NATO przyjęta została amerykańska klasyfikacja morskich środków transportowych. Rozróżnia się następujące ważniejsze klasy i podklasy okrętów tran - sportowo-desantowych:

- desantowe lotniskowce śmigłowcowe LPH /brytyjskie "Commando Carrier"/;
- desantowo-śmigłowcowe transportowce - doki LSD;
- okręty /transportowce/ desantowe - doki LSD;
- duże okręty desantowe sprzętu / czołgów/ LST; francuskie BDC;
- transportowce desantowe wojsk LPA;
- transportowce desantowe sprzętu LKA;
- sztabowe, okręty desantowe LCA/;
- średnie okręty desantowe /czołgów / LSM/ brytyjskie LCT/;
- szybkie transportowce desantowe wojsk LPR;
- transportowce wojsk AP;
- transportowce pokazdow i sprzętu wojskowego AKR;
- okręty wsparcia ogniowego desantu LFR.

Wszystkie wymienione podklasy okrętów desantowych znajdują się aktualnie w siłach morskich USA, w innych państwach NATO występują tylko niektóre z nich, w ograniczonych ilościach.

~~Przeznaczenie i możliwości okrętów desantowych - skrypt str. 18 - 22.~~

Współczesne środki desantowe sił morskich NATO z uwagi na swoje przeznaczenie bojowe dzielą się na podklasy:

- uniwersalne barki desantowe /małe barki desantowe czołgów/ LCU /w RFN - MZL, a we Francji - EDIC/;
- barki desantowe czołgów LCM;
- uniwersalne kutry desantowe piechoty LCP lub LCV/P/ i LCA - kuter szturmowy;
- amfibijne środki desantowe i transportowe do przewozu ładunków:
  - LVTP - desantowy transporter opancerzony;
  - LARC - samochód pływający;
  - LVTH - czołg amfibijny z armatą - hb 155 mm;

~~Przeznaczenie i możliwości środków desantowych - skrypt str. 21 - 25.~~

2. Organizacja i prowadzenie morskich operacji desantowych wg poglądów NATO.

Etapy morskiej operacji desantowej:

- planowanie i przygotowanie sił desantu;
- załadowanie sił desantu na środki desantowe;
- trening /ćwiczenie/ lądowania /na obiekcie podobnym/ - może nie być prowadzony;
- przejście desantu morzem;
- lądowanie desantu i wykonanie zadań na terytorium przeciwnika.

W siłach zbrojnych USA i NATO planowanie morskiej operacji desantowej rozpoczyna się z chwilą otrzymania przez specjalnie powołany do tego sztab dyrektywy /rozkazu/ operacyjnej, w której wskazane są:

- cele operacji i zadania;
- rejon przeprowadzenia operacji;
- czas rozpoczęcia operacji;
- organizacja sił desantowych;
- wydzielone siły piechoty morskiej i lądowe oraz siły morskie, powietrzne i inne;

- możliwe dokładne dane o przeciwniku i terenie przyszłej operacji.

Na podstawie dyrektywy, zdobytych informacji i ewentualnych wytycznych opracowuje się dokładne plany dla wojsk w postaci operacyjnej części planu operacji, planu załadowania sił desantu na środki transportowo-desantowe, planu przejścia desantu morzem, planu logistycznego zabezpieczenia i inne plany, jak: OPL, OPOP, ABC, walki radioelektronicznej itp.

Załadowanie wojsk na okręty transportowo-desantowe może odbywać dwoma sposobami:

- handlowym /wykorzystanie przestrzeni ładunkowej/;
- bojowym /na nieprzygotowane wybrzeże, ładowane są pododdziały desantowe ze sprzętem/.

Do załadowania desantu wojska desantowe i siły morskie przechodzą z organizacji administracyjnej na operacyjną. DPM stanowi zespół załadowczy a środki transportowo-desantowe - oddział transportowy. Ześrodkowanie sprzętu, transportu samochodowego, techniki bojowej rozpoczyna się kilka dni przed i kończy nie później niż dobę przed załadowaniem na środki transportowo-desantowe.

Rejony załadowania winny być oddalone w granicach 150 km. BPM - 3 - 4 punkty załadowcze. DPM - 9 - 12 punkty załadowcze.

Kolejność załadowania ekspedycyjnej DPM:

- na 5-6 dni przed formowaniem zespołu desantowego ładuje się przedmioty zaopatrzenia;
- na 2 - 3 dni przed ładuje się pododdziały z ciężkim uzbrojeniem i techniką bojową;
- na 1 - 2 dni, jako ostatnie ładuje się jednostki bojowe i piechotę morską.

Ogólny czas ładowania wzmocnionej BPM wynosi do 2 dób, a ekspedycyjnej DPM - 4 - 6 dób. Dla załadowania i przerzutu DPM potrzeba około 50-60 transportowców i okrętów desantowych /DPM - około 13 - 15 jednostek pływających, bpm - 3000

ludzi - 3 - 5 jednostek/.

Wariant załadunku DPM:

- 3 lotniskowce desantowe;
- 3 transportowce desantowe - doki;
- 10 okrętów desantowych - doków;
- 9 transportowców desantowych wojsk;
- 8 transportowców desantowych sprzętu;
- 20 dużych okrętów desantowych;
- 2 transportowce sprzętu lotniczego.

Czas załadunku transportowca desantowego wojsk wynosi /1500 żołnierzy/ - 6 - 12 godzin, transportowca desantowego sprzętu /300 ludzi i 2500 ton ładunku/ wynosi 20 - 30 godzin.

Jeśli czas oraz sytuacja bojowa na to pozwala to ukończenie załadunku, zwykle podczas przejścia morzem , dla sprawdzenia gotowości bojowej desantu i organizacji dowodzenia może być /III etap/ zarządzone sprawdzające wysadzenie desantu /trening/, po którym organizuje się omówienie, ewentualne korekty załadunku itp.

IV etap rozpoczyna się od momentu wyjścia z punktów załadowania do momentu przybycia desantu do rejonu wysadzenia - lądowania.

Osłonę plot sił desantu w czasie przejścia morzem zapewnia lotnicza grupa osłony na lotniskowcach, a jeśli to możliwe /odległość lotnisk LM / to również LM sił powietrznych.

Grupy poszukujące - uderzeniowe ZOP stanowią główną siłę obrony przeciw OP, obronę przeciwminową zapewniają siły trałowe, które również mogą prowadzić konwoje - desant do rejonu lądowania. W tym celu dywizyjny zespół desantowy podczas przejścia morzem , zależnie od sytuacji, może być prowadzony przez 6 - 9 trałowców, przydzielonych po 2 - 3 do każdej brygadowej /pułkowej/ grupy desantowej.

V etap - lądowanie desantu i wykonanie zadań na terytorium przeciwnika wymaga szczególnych przedsiewzięć dla zapewnienia bezpieczeństwa sił desantu. W całości etap ten zawiera następujące fazy:

- przygotowanie rejonu desantowania;
- lotniczo-artyleryjskie przygotowanie ogniowe odcinków lądowania;
- przeładowanie sił desantu z okrętów transportowych na środki desantowe;
- atak fal szturmowych i desantu śmigłowcowego na wybrzeże i opanowanie przyczółków;
- działania desantu na opanowanym przyczółku.

Wstępne przygotowanie ogniowe rejonu lądowania prowadzi lotnictwo i okręty wsparcia ogniowego /początek odpowiednio 4 - 5 i 2 - 3 doby przed lądowaniem/, wykonując uderzenia jądrowe i konwencjonalne na szerokim froncie.

Bezpośrednie przygotowanie ogniowe rejonu lądowania obejmuje wykonanie uderzeń jądrowych /1 - 10 godzin przed lądowaniem/ i konwencjonalnych / 1 - 2 godz. przed lądowaniem/ przez lotnictwo i okręty wsparcia ogniowego w celu obezwładnienia systemu obrony przeciwdesantowej w rejonie lądowania.

Dla zabezpieczenia operacji desantowej ekspedycyjnej DPM przydziela się 15 - 30 ładunków jądrowych, z tego 2/3 do przygotowania rejonu lądowania, a 1/3 do wsparcia sił desantowych.

W celu przygotowania rejonu lądowania i wsparcia sił desantu może być wydzielonych:

- dla eksped. DPM - 14 - 200 samolotów i około 150 -160 śmigłowców transportowo-desantowych;
- dla eksped. KPM - 280 - 400 samolotów bojowych i około 300 śmigł. transportowo-desantowych, 2/3 sił pierwszego rzutu ląduje z morza , a 1/3 - na śmigłowcach w głąb obrony

przeciwdesantowej przeciwnika - do 40 km - dla DPM.

Ugrupowanie sił desantu ekspedycyjnego DPM: /warianty/

1. Dwie pułkowe grupy desantowe lądują jako siły szturmowe /pierwszy rzut/ desantu:
   - po dwie batalionowe grupy desantowe każdego pułku wysadzone są z morza;
   - trzecia - na śmigłowcach.

   Trzecia pułkowa grupa desantowa stanowi odwód dowódcy dywizji.

2. Dwie pułkowe grupy desantowe są wysadzane z morza, a trzecia - na śmigłowcach, przy tym, dwie batalionowe grupy desantowe każdego pułku stanowią rzut szturmowy dywizji, a trzecia - odwód.

Czas lądowania pierwszego rzutu sił desantu /do 75%/ w dogodnych warunkach może wynosić:
- pułku 1 - 2 godziny;
- dywizji 5 - 6 godzin;
- korpusu 12 - 15 godzin.

Drugi rzut dywizji z pododdziałów wzmocnienia i obsługi może być wysadzony w ciągu 32 - 36 godzin od początku lądowania.

Ogólny czas lądowania ekspedycji DPM z pododddz. zabezpieczenia tyłowego i obsługi oraz 10-dniowym zapasem środków MTZ wynosi 3 - 4 doby.

Normy taktyczne desantu morskiego:

Szerokość rejonu /odcinka/ KA - 50-70 km, DPM - 20-30 km, BPM /ppm/ 7 - 10 km , bpm - 2 - 6 km. Głębokość zadań /przyczółka/ w km: DPM - 30 - 40 km, BPM /ppm/ - 10-15 km, bpm - 3 - 5 km.

Grupa desantowa w sile wzmocnionej BPM /ppm/ na czas desantowania i walki o zdobycie przyczółka jest zwykle wspierana grupą okrętów w składzie: 2 - 3 NI, 1 KR lub 3-4Ni,

z takim wyliczeniem, aby jeden okręt mógł prowadzić ogień na żądanie dowódcy każdego batalionu, a ponadto aby w dyspozycji dowódcy BPM pozostawał jeden okręt bojowy do wsparcia ogólnego. Obecnie mogą wystąpić w charakterze okrętów artyleryjskich zamiast Ni i KR jednostki o równoważnej sile ognia typu LFR - okręty wsparcia ogniowego USA. W czasie przeładowania i formowania fal desantu , rejon manewrowania grupy uderzeniowej lotniskowców znajduje się w odległości 80-150 Mm od linii brzegowej , a rejon manewrowania dużych okrętów artyleryjskich 10 - 20 Mm.

Przeładowanie sił desantu I rzutu na środki desantowe odbywa się w rejonie manewrowania w odległości 4 - 10 Mm i więcej od brzegu /zależy od sytuacji/. Lotniskowce LPH 10 - 15 Mm od brzegu. Na 2 godz. przed okresem "H" spuszczane są na wodę środki desantowe z rzutem szturmowym desantu, które przechodzą w rejon zbiórki odległy 0,5 km od rejonu manewrowania okrętów desantowych. Następnie w ugrupowaniu bojowym - falami przekraczają jednocześnie linię wyjściową odległą 1,5 - 2 Mm od brzegu.

Lądowanie rzutu szturmowego każdej BPM odbywa się z reguły na dwóch odcinkach baonowych, drugi rzut /trzeci baon/ wysadzany jest zwykle na śmigłowcach.

Atak rzutu szturmowego jest jednoznaczny z atakiem kompanijnych grup desantowych na odcinkach po 300-500 m w 2 - 3 falach szturmowych podczas gdy baon ląduje w 5 - 7 falach, licząc wymienione 2 - 3 fale szturmowe kompanii pierwszego rzutu.

W skład pierwszej fali szturmowej każdej kompanii wchodzą 2 spec. pływające buldożery saperskie i 6 - 8 czołgów pływających uzbrojonych w działa 105 lub 155 mm. Następne fale składają się zwykle z pływających transporterów opancerzonych po 6 - 8 w każdej kompanii oraz 3 - 5 małych barek

desantowych przewóżących czołgi średnie. Przerwy między 1 i 2 falą 2 - 3 minuty a między następnymi do 15 minut. V = 6 - 8 W. Odstępy i odległości między środkami pływającymi 25 - 75 do 100 m.

Dąży się do zgrania desantu z morza ze śmigłowcowym w jednym czasie. Do rejonów lądowania desantu śmigłowce lecą falami po kilka maszyn, powrót może się odbywać pojedynczo i różnymi trasami. W skład pierwszej fali desantu śmigłowcowego z kpm może wchodzić 12 - 15 maszyn a w skład fal następnych 6 - 8, odstępy między falami wynoszą średnio do 15 minut. Ogólny czas lądowania desantu śmigłowcowego - wzmocnionej kpm może wynosić do 1 godziny, a bpm - do 4 godz. Odległość rejonu lądowania od brzegu wynosi dla kpm - 3 - 4 km , bpm - 8 - 12 km.

Pod pojęciem zabezpieczenia morskiej operacji desantowej uważa się na Zachodzie:

- zdobycie i utrzymanie przewagi lub panowania w powietrzu /przewagi jądrowej/ - główny warunek organizacji i wykonania morskiej operacji desantowej;
- zniszczenie lub przełamanie obrony przeciwdesantowej przeciwnika;
- skuteczną izolację rejonu desantowania od k/ataków i przeciw-uderzeń odwodów przeciwnika;
- skuteczne wsparcie jądrowe natarcia desantu morskiego w głąb lądu przeciwnika.

3. Rodzaje operacji powietrzno-desantowych w/g poglądów NATO.

Ze względu na położenie Polski i znaczenie jej obszaru w ramach operacji strategicznej sił zbrojnych NATO należy się liczyć z możliwością szerokiego wykorzystania desantów powietrznych na naszym terytorium wwypadku uzyskania przez przeciwnika inicjatywy na froncie zewnętrznym.

Na SETDW siły zbrojne NATO dysponują i mogą wykorzystać w operacjach /działaniach/ powietrzno-desantowych na obszarze Polski następujące oddziały i ZT:

- trzy brygady powietrzno-desantowe RFN, organizacyjnie wchodzące aktualnie w skład 1 DPD, ale operacyjnie podporządkowane poszczególnym KA, /po brygadzie na każdej KA/;
- pułk powietrzno-desantowy /parakomandosów/ belgijski;
- dywizję powietrzno-desantową amerykańską stacjonującą na kontynencie amerykańskim i przerzuconą do Europy w okresie zagrożenia lub po rozpoczęciu wojny.

W pierwszym okresie działań wojennych /2 - 3 dzień wojny/ najbardziej zagrożonym obszarem przez desanty powietrzne będzie rubież rzeki ODRA - NYSA- na której może desantować 3 - 4 brygady powietrzno-desantowe /każda w oddzielnym rejonie/ w celu uchwycenia przepraw i utrzymania przyczółków na obu brzegach rzeki do czasu podejścia wojsk frontu.

Z oceny możliwych działań npla , charakteru rzek i terenu przyległego można przypuszczać, że najbardziej zagrożone będą:

- rejon płd Zalewu Szczecińskiego;
- rejony SŁUBIC, GUBINA i ZGORZELCA, a w 3 - 5 dniu działań rejony płn i płd WROCŁAW.

W późniejszym okresie może zaistnieć groźba wysadzenia poważniejszych sił desantu powietrznego w centralnych rejonach Polski np. 82 DPD /A/ na WIŚLE płd WARSZAWA, jak też rejon BYDGOSZCZY i płn WARSZAWA.

Operacje wojsk powietrzno-desantowych mogą towarzyszyć wszystkim rodzajom działań bojowych, a przede wszystkim w działaniach zaczepnych.

Głównym celem operacji powietrzno-desantowej jest przeniesienie walki na tyły przeciwnika, dezorganizacja jego

zaplecza, wyprzedzenie w czasie przy opanowaniu ważnego obiektu lub zamknięcie dróg odwrotu. Przy posiadaniu przewagi w powietrzu, broń jądrowa może być środkiem ułatwiającym operacje wojsk powietrzno-desantowych.

Do głównych zadań wykonywanych przez wojska powietrzno-desantowe zalicza się:

- opanowanie i utrzymanie ważnych obiektów /rubieży/ do czasu podejścia wojsk lądowych, względnie na czas krótszy;
- izolacja rejonu działań bojowych od dopływu wojsk i zaopatrzenia;
- uchwycenie i utrzymanie przyczółka na przeszkodzie wodnej /brzegu/ morskim, jako rejonu dla rozwinięcia operacji wojsk lądowych;
- niszczenie środków przenoszenia BMR;
- dezorganizacja systemu dowodzenia, łączności, linii komunikacyjnych itp.;
- blokowanie sił przeciwnika na kierunkach, osłona własnych skrzydeł;
- prowadzenie dywersji na tyłach przeciwnika;
- wzmocnienie własnych oddziałów znajdujących się w okrążeniu;
- opanowanie ważnych rejonów o znaczeniu polityczno-ekonomicznym.

W zależności od celów i zadań , ilość zaangażowanych sił, na czyją korzyść /głębokość/ i od czasu trwania, powietrzne operacje desantowe dzielą się na:

- operacje powietrzno-desantowe, we współdziałaniu z wojskami nacierającymi od czoła lub desantem morskim, celem wykonania zadań o znaczeniu taktycznym, operacyjnym lub strategicznym;
- samodzielne operacje powietrzno-desantowe, celem wykonania zadań o znaczeniu operacyjno-taktycznym;

- rajdy w głąb terytorium przeciwnika , celem wykonania zadań o znaczeniu taktycznym, operacyjnym lub strategicznym siłami grup działających na tyłach /niszczenie środków napadu jądrowego, składów spec, lotnisk, sztabów itp./;

--specjalne operacje powietrzno-desantowe, celem zademonstrowania siły dla wywarcia politycznego nacisku na rząd tego czy innego państwa, rozpoznania taktycznego, zdobycia pewnych rejonów lub udzielenia pomocy jednostkom, do których nie mogą dojść siły lądowe.

Operacje powietrzno-desantowe o znaczeniu strategicznym organizowane są przez dowództwo TDW, niekiedy przez GA. ~~Gr.A.~~

Operacje takie będą z zasady prowadzone siłami nie mniejszymi od DPD, a nawet KPD jak w ostatniej wojnie światowej /wątpliwe/. Obecnie w warunkach zagrożenia BMR uważa się wysadzanie sił większych od dywizji za bezcelowe i niebezpieczne.

Desanty strategiczne mogą być wysadzane na głębokość 150 - 250 km do 500 km od linii styczności bojowej wojsk. Głębokość ta uzależniona jest głównie od powodzenia wojsk nacierających od czoła.

Desant strategiczny wymaga posiadania przewagi w powietrzu, uprzedniego obezwładnienia bronią jądrową rejonu desantowania oraz dużych możliwości transportowych /transportu powietrznego/.

Na ETW uważa się, że zadania o znaczeniu strategicznym mogą wykonać 82 DPD /USA/ i 1 DPD /RFN/. Przykładem desantu powietrznego o znaczeniu strategicznym może być próba opanowania przepraw na rz. WISŁA lub uchwycenie rejonu Śląska - szczególnie w początkowym okresie wojny, lub też uchwycenie przyczółka na wybrzeżu i utrzymanie go do chwili lądowania sił od strony morza, czyli utworzenie drugiego frontu na naszych tyłach.

Desanty powietrzne o znaczeniu taktycznym /operacyjnym/ organizowane są przez KA, rzadziej przez ~~Gr.A~~ GA.

W siłach zbrojnych NATO korpusom armijnym przydzielane są BPD. Desanty taktyczne mogą być wysadzane w sile kompanii do brygady a nawet dywizji /operacyjne/. Skład desantu będzie rzutował na odległość rejonu desantowania, na czas walki i wynikał będzie z otrzymanego zadania.

Desant taktyczny w sile bpd będzie z zasady działał na korzyść jednej z pierwszorzutowych dywizji i może być wysadzony na głębokość do 30 km , a BPD - do 50 km od linii styczności bojowej wojsk, a w sile DPD na głębokość do 150 - 250 km.

Rajdy wojsk powietrzno-desantowych stanowią specyficzną formę operacji. Mogą być prowadzone różnymi siłami, na każdej głębokości i ich cechą jest krótkotrwałość. Przy tego rodzaju operacjach dąży się do ewakuacji sił po wykonaniu zadania. Często , jeśli rajd wykonany jest siłami większymi, wojska powietrzno-desantowe, mogą po wykonaniu zadania przejść do działań w rozproszeniu.
Obecnie, przy zastosowaniu kawalerii powietrznej, rajdy stają się raczej jej domeną.

W charakterze desantów mogą być wykorzystane: /wyjątkowo/
- KPD /DPD - 1 : 2, DP - 1/, jako desant strategiczny;
- jedna , dwie DPD, jako desant operacyjny;
- od wzmocnionej kompanii do brygady, jako desant taktyczny.

Desant może lądować w rejonie uderzenia jądrowego w pobliżu punktu zerowego po upływie 4 godz. od chwili wybuchu.

Sposoby wysadzenia desantów powietrznych:
- spadochronowy,
- lądujący.

Desant spadochronowy jest podstawowym sposobem lądowania wojsk powietrzno-desantowych - jako spadochronowy szturm z powietrza,

w celu opanowania określonego rejonu. Jest to jedyny sposób lądowania desantów taktycznych. Desanty lądujące - z zasady II rzut desantu spadochronowego. Może mieć miejsce w wypadku organizowania operacji w sile DPD i wzwyż. W tym wypadku rzut szturmowy musi uprzednio opanować lotniska /lądowiska/, na których mogłyby lądować samoloty transportowe ze sprzętem ciężkim i drugim rzutem . Takie kombinowane operacje mają tę zaletę, zmniejszają czas zbiórki, zapewniają dostawę sprzętu ciężkiego, tym samym zwiększa siłę uderzeniową i ruchliwość wojsk powietrzno-desantowych po wylądowaniu.

Ponadto operacje powietrzno-desantowe mogą być:

- krótkotrwałe i długotrwałe;
- samodzielne i połączone /kombinowane/;
- dalekiego zasięgu, średniego i o małym zasięgu.

<u>Normy operacji powietrzno-desantowych:</u>

- Głębokość wysadzenia KPD - 500 km i więcej, DPD /DP/ - 150 - 250 km, BPD - do 50 km, bpd - do 30 km.
- Rejon desantowania KPD 45 x 55 km, DPD 15 x 20 km /do 600 km^2/, BPD 8 x 9 km, bpd 1,5 x 2 km;
- Czas lądowania DPD 1,5 - 2 godz., BPD 15 - 30 min, bpd 7 - 10 min.
- Czas zbiórki /gotowość bojowa po lądowaniu/ DPD 1,5 - 2,5godz., BPD 50-60 min, bpd 30 - 40 min.
- Ogólna linia frontu obrony KPD do 160 km, DPD - do 60 km, BPD - do 15 km, bpd - do 9 km;
- Możliwość samodzielnego prowadzenia działań DPD 3 - 4 doby, BPD - 2 doby, bpd - 1 dobę, kpd - 3 - 4 godz.
- Liczba lotnisk w rejonie wyjściowym do desantowania KPD 40 - 50 , DPD do 20 , BPD - 4 - 5, bpd - 1.
- Liczba samolotów transportowych KPD 600 - 1000, DPD-220-350 ciężkich lub 800 - 900 średnich.

BPD - ok. 180 różnych, bpd - 51.

- Liczba lądowisk dla DPD - do 4, BPD - 1 - 2, bpd - może nie być.

4. Organizacja i prowadzenie operacji powietrzno-desantowych wg poglądów NATO.

Planowanie, przygotowanie i organizacja operacji powietrzno-desantowej należy zawsze do tego szczebla, na którego korzyść ma być wykonana.

Każda operacja powietrzno-desantowa dzieli się na trzy podstawowe okresy:

- okres przygotowawczy,
- transport /przerzut/ sił desantowych,
- bezpośrednie działania, które obejmują:
  - desantowanie /szturm/;
  - obrona rejonu lub rozwinięcie działań zaczepnych;
  - wycofanie wojsk.

Okres przygotowawczy, rozpoczyna się z chwilą otrzymania zadania i kończy się załadowaniem wojsk i sprzętu do samolotów.

Czas trwania tego okresu zależy od:

- charakteru operacji /strategiczna czy taktyczna/;
- stopnia gotowości wojsk powietrzno-desantowych i lotnictwa transportowego;
- charakteru zadań, operacji powietrzno-desantowych;
- warunków terenowych.

Desanty taktyczne - do kilku godzin, strategiczne /długotrwałe/ - kilka dni lub tygodni.

Dla DPD - około 7 dni, a dla DPD będącej w gotowości - 48 godz., BPD - 24 godziny.

W tym czasie DPD /BPD/ przegrupowuje się do rejonów wyjściowych.

Kolejność planowania jest podobna jak w morskich operacjach desantowych, rozpoczyna się od wyboru rejonu desantowania, czasu zrzutów spadochronowych, czasu lądowania oraz czasu osiągnięcia gotowości do działań.

Przeważnie rejony lądowania wybiera się w pobliżu obiektu ataku.

Planowanie obejmuje:

- plan działania desantu po wylądowaniu /rejony zbiórek, skład sił , kierunki działań i sposób działań oraz sposób zaopatrzenia wojsk /ewentualnie sposób ewakuacji lub przejścia do działań w rozproszeniu/;
- plan desantowania /kolejność zrzutów, czas i miejsce zrzutów/;
- plan transportu wojsk i sprzętu drogą powietrzną, opracowywany ściśle ze sztabem lotnictwa transportowego i zabezpieczającego;
- plan przegrupowania wojsk, rozmieszczenia i załadowania /rejony wyczekiwania, punkty załadowania, kolejność załadunku, czas załadunku itp./.

Przygotowanie wojsk do operacji powietrzno-desantowych obejmuje rozmieszczenie ich w rejonie wyjściowym, szkolenie, podział na rzuty itd.

Rejon wyjściowy obejmuje rejony wyczekiwania i lotniska załadowania. Odległość od linii frontu i wielkość rejonu wyjściowego zależą od składu desantu. Dla DPD - może być od - dalony 200 - 250 km i więcej od linii frontu a jego wielkość około 7000 km^2. Wielkość rejonu wyczekiwania brygad wynosi 500 km^2. Rejon wyjściowy DPD winien posiadać co najmniej 13-15 do 20 lotnisk, a BPD około 4 - 5 lotnisk. Na jednym lotnisku nie powinno się więcej ładować niż 2 - 3 kpd. Rejon wyjściowy BPD wybieramy jest nie bliżej niż 100 km od linii frontu. Rejony wyjściowe /wyczekiwania/ zajmuje się na 48 godz. /DPD/ i 24 godz. przed startem a rejony załadowcze /punkty/ na krótko przed startem.

W kalkulacji ładunku przyjmuje się na 1 żołnierza 125 kg. W normie tej bierze się pod uwagę amunicję, zaopatrzenie

sprzęt ciężki itd. W rejonach /punktach/ załadowczych następuje podział na grupy /na samoloty/.

Minimalne warunki meteorologiczne-w rejonie wyjściowym:

- pułap chmur - 300 m;
- widzialność - 2 km;

- w rejonie desantowania:

- pułap chmur - 500 m;
- widzialność - 10 km;
- prędkość wiatru - nie większa jak 8 m/sek.

Czas startu skrzydła w składzie 32 samolotów średnich 7-15 minut, ciężkich 15-30 minut /różnica czasu - pojedyńczo lub parami start/.

Czas zbiórki dla klucza - 5 min, eskadry - 8 minut.

Podczas przerzutu drogą powietrzną siły desantowe dzielą się na rzuty: szturmowy, następny i tyłowy.

- Rzut szturmowy - I rzut - zadaniem jego jest pokonanie oporu przeciwnika w rejonie lądowania, uchwycenia terenu i zabezpieczenie lądowania następnych rzutów. Rzut ten składa się z wojsk powietrzno-desantowych i ląduje na spadochronach.
- Rzut następny - pozostała część wojsk powietrzno-desantowych i część zaopatrzenia lub sprzęt ciężki - w tym artyleria. Sposób lądowania - na spadochronach lub samolotach. Najczęściej - sposobem kombinowanym.
- Rzut tyłowy - elementy administracyjne i tyłowe z zadaniem zaopatrzenia desantu, ewakuacja rannych itd. Może on pozostać w rejonie wyjściowym organizując bazę zaopatrzenia.

Po wylądowaniu elementy ugrupowania desantu będą podobne jak w operacjach sił lądowych - I i II rzut /odwód/ oraz odwody specjalne.

Transport desantu drogą powietrzną rozpoczyna się z chwilą startu samolotów a kończy - wysadzeniem ostatniego elementu

w rejonie desantowania. Samoloty transportowe startują pojedynczo, rzadziej parami, co 30 sekund, a ciężkie samoloty transportowe co minutę. Z jednego lotniska nie powinno startować więcej niż 30-40 samolotów.

Następnie samoloty przelatują w rejon zbiórki i po sformowaniu klucza /czas 5 minut/ i eskadry / 8 min./ przelatują w rejon zbiórki ALTransp. W tym rejonie tworzone są kolumny, które wychodzą na punkty wyjściowe swoich tras przelotu.

Na każdą trasę przelotu wyznacza się jeden rejon zbiórki lotnictwa transportowego.

Trasę dzieli się na odcinki, które są osłaniane przez LMś

Przelot po trasie odbywa się grupami eskadrowymi z minimalnym odstępem 15 sek. Po osiągnięciu punktów rozczłonkowania /rozejścia/ kolumny samolotów rozchodzą się do wyznaczonych rejonów zrzutu. Zrzuty spadochronowe są wykonywane przy V= = 200 - 300 km/godz.

Wielkość rejonów lądowania /zrzutowisk/ zależy od:

- wielkości zrzutu;
- stopnia wyszkolenia spadochroniarzy;
- prędkości i wysokości lotu samolotów;
- warunków meteorologicznych itd.

Dla bpd wielkość rejonu zrzutu wynosi 25 - 35 km^2. Rejony zrzutu batalionów winny być oddalone od siebie na około 5 km, dla BPD - około 80 - 120 km^2, dla DPD - 300 - 450 km^2 /150 km^2 bez użycia BMR/ i więcej.

Okres prowadzenia działań bojowych rozpoczyna się od początku zrzutu szturmowego i trwa przez czas działań na tyłach przeciwnika. Najważniejszym problemem w tym okresie jest osiągnięcie gotowości bojowej, które składa się z czasu lądowania i zbiórki.

Normy NATO przewidują dla:

- kompanii : 2 min. lądowanie, 20 - 30 min. zbiórka /22-32min./;
- batalion: 7-10 min. lądowania, 30-50min. zbiórka /37-60min/;
- brygady: 15 - 30 min. lądow., 90 min zbiórka /105-120 min/;
- dywizji: 90-120 min. lądowania; 150-180 min. zbiórka /240-300 min/; dla całości sił dywizji włącznie z lądowaniem samolotów transportowych, natomiast rzut ~~rzutmowy~~ sztuwy osiąga gotowość jak brygady.

Główne zadania wsparcia bezpośredniego działań desantu przypada na taktyczne siły powietrzne, wydzielone siły zależą od składu i zadań desantu. Przypuszczalnie 2 ~~x~~ razy więcej niż normalnie.

ZAKOŃCZENIE

Powietrzno-morskie operacje desantowe jako specjalny rodzaj natarcia od strony morza lub powietrza /w drugim i trzecim wymiarze/ w warunkach współczesnych nie utraciły swej wartości.

Według poglądów NATO, a zwłaszcza poglądów specjalistów wojskowych Stanów Zjednoczonych, będą one nadal ważnym środkiem realizacji taktycznych, operacyjnych, a nawet strategicznych celów wojskowo-politycznych w przyszłych konfliktach zbrojnych, zarówno z użyciem BMR , jak również z użyciem wyłącznie konwencjonalnych środków walki.

Intensywny rozwój szybkich środków transportowo-desantowych o charakterze uniwersalnym, umożliwiających równoczesny przewóz wojsk, techniki bojowej i śmigłowców ma zapewnić możliwość prowadzenia morskich operacji desantowych w każdych warunkach meteo i terenowych z dużą prędkością i dostateczną siłą uderzeniową.

W powietrznych operacjach desantowych widzieć trzeba podział zadań między desantami spadochronowymi i lądującymi

na samolotach a desantami śmigłowcowymi, które ograniczyły częściowo rolę desantów spadochronowych na szczeblach związków taktycznych , w działaniach na głębokość taktyczną.

kmdr dypl. Czesław MICHAŁOWSKI

Wydrukowano w 6 egz.

Egz.nr. 1- 6 - ~~Dz.Zb.Spec.~~ Bibl. Gł. OZS
Wyk. kmdr Michałowski
Druk. MB.dn.27.10.77r.
Nr.ks. pf 56 /AO